

NIETECHNICZNE STRESZCZENIE DOŚWIADCZENIA

1. Tytuł projektu **Struktura wiekowa, zapasozyczenie, poziom stresu i wybiórczość siedliskowa jaszczurki zwinki, gniewosza plamistego i zaskrońca zwyczajnego w gradiencie urbanizacji**

2. Czas trwania projektu **8 miesięcy**

3. Słowa kluczowe (maksymalnie 5 słów) **gady, urbanizacja, stres, siedliska, wiek**

4. Cel projektu (art. 3 ustawy) (wpisać odpowiednią kategorię z poniższych) **A**

A. Badania podstawowe

B. Badania translacyjne lub stosowane

C. Badania mające na celu zachowanie gatunku

D. Badania z zakresu medycyny sądowej

E. Badania zapewniające poprawę dobrostanu zwierząt lub warunków chowu lub hodowli zwierząt gospodarskich

F. Badania w celu opracowania i produkcji produktów leczniczych, środków spożywczych, pasz lub innych substancji lub produktów, lub badań ich jakości, skuteczności lub bezpieczeństwa stosowania

G. Badania w celu ochrony środowiska naturalnego

H. Badania w celu kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego lub szkolenia w celu nabycia lub doskonalenia kompetencji zawodowych

5. OPIS PLANOWANEGO DOŚWIADCZENIA

Należy określić cel naukowy lub edukacyjny doświadczenia, w tym przewidywane szkody, jakie może ono spowodować u wykorzystywanych zwierząt, i korzyści, jakie przyniesie ono dla rozwoju nauki i dydaktyki. Maksymalnie 250 słów, tekst musi być zrozumiały dla niespecjalisty.

Celem projektu są badania podstawowe biologii zwierząt – w tym wypadku gadów. Planuje się zbadanie wybranych aspektów ekologii i biologii trzech gatunków gadów: jaszczurki zwinki (*Lacerta agilis*), zaskrońca zwyczajnego (*Natrix natrix*) i gniewosza plamistego (*Coronella austriaca*) na obszarach o trzech różnych stopniach wpływu człowieka: 1) półnaturalne i naturalne siedliska 2) siedliska w obrębie małych osiedli ludzkich 3) siedliskach położonych w obrębie obszarów wielkomiejskich, w celu porównania ich między sobą. Doświadczenie polega na porównaniu pomiędzy populacjami zasiedlającymi Kraków, populacjami z obszarów podmiejskich i populacjami kontrolnymi z obszarów półnaturalnych poziomu stresu i zapasozyczenia osobników badanych gatunków, a w przypadku jaszczurki zwinki także struktury wiekowej populacji. Dodatkowo, analizie zostanie poddana

wybiórczość siedliskowa gatunków. Badania wywołają następujące szkody u badanych zwierząt – krótkotrwały ból podczas pobierania krwi i palczków. Projekt pozwoli zwiększyć wiedzę na temat wpływu, jaki mają siedliska miejskie na występujące w nich zwierzęta, w tym wypadku gady – grupa zanikająca i słabo zbadana. Badania wskażą nie tylko jaki jest ten wpływ, ale także jak różni się on pomiędzy gatunkami o odmiennej ekologii, biologii i trybie życia. Uzyskane dane nie będą wykorzystane tylko jako podstawowa wiedza, ale mogą również znaleźć zastosowanie w ochronie badanych gatunków.

6. LICZBA ORAZ GATUNKI ZWIERZĄT PLANOWANYCH DO WYKORZYSTANIA W DOŚWIADCZENIU

W badaniach planuje się wykorzystać następujące gatunki:

zaskronec zwyczajny (*Natrix natrix*): maksymalnie 180 osobników, po 20 osobników stanowisko badawcze, 9 stanowisk badawczych;

gniewosz plamisty (*Coronella austriaca*): maksymalnie 180 osobników, po 20 osobników stanowisko badawcze, 9 stanowisk badawczych;

jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*): maksymalnie 270 osobników, po 30 osobników stanowisko badawcze, 9 stanowisk badawczych;

7. OPIS UWZGLĘDNIENIA ZASAD ZASTĄPIENIA, OGRANICZENIA I UDOSKONALENIA¹

Przygotowując projekt badawczy sprawdziłem istniejącą wiedzę w zakresie objętym wnioskiem badawczym, w bazach danych: __Google Scholar; __Web of Science (JCR); __Scopus

Wykorzystałem słowa kluczowe:

reptiles/ urban/ ecology/ comparative/ behavior/ microhabitat selection/ blood sampling/ age determination/

Na podstawie przeszukania istniejącej literatury, stwierdzam że badania w tej tematyce są nieliczne, w większości obejmują inne grupy zwierząt niż gady i nie są tak kompleksowe jak planowane przeze mnie.

Nagromadzony materiał badawczy pozwala na stwierdzenie, że wpływ siedlisk miejskich na biologię zwierząt może być istotny, jednak danych na temat innych zwierząt niż duże ssaki i ptaki jest niewiele. Brak jest danych dotyczących porównania efektów wpływu urbanizacji na kilku gatunków o odmiennej ekologii, nieliczne są badania na temat gadów. Metody, które planuję zastosować, są powszechnie stosowane w tego typu badaniach i nie ma dla nich mniej inwazyjnych alternatyw.

Uzyskanie danych z proponowanego projektu pozwoli zarówno na rozwinięcie teoretyczne/poznawcze istniejącej wiedzy w kierunku wypełnienia istniejącej luki i wyznaczenia kierunku przyszłych badań, jak i zastosowanie uzyskanej wiedzy polegające na wykorzystaniu jej w planowaniu ochrony badanych gatunków.

8. Projekt jest objęty oceną retrospektywną²

- ☐ TAK - na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy
- ☐ TAK - na podstawie art. 53 ust. 3 ustawy
- ☐ NIE

¹ Przy wypełnianiu wzorować się na instrukcji wypełniania wniosku W1 punkt. 8

² Wypełnia właściwa lokalna komisja etyczna ds. doświadczeń na zwierzętach. Należy zaznaczyć właściwe pole.